

Vlaanderen
is toerisme

Maak je toeristische trekpleister voor iedereen de moeite waard

AANPASSINGEN VOOR BEZOEKERS MET EEN
VISUELE OF AUDITIEVE BEPERKING

TOERISMEVLAANDEREN

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Peter De Wilde, Toerisme Vlaanderen, Grasmarkt 61, 1000 Brussel

WETTELIJK DEPOT

D/2017/5635/26/1

CONTACT

toegankelijk@toerismevlaanderen.be

MEER INFORMATIE

www.toerismevlaanderen.be

COPYRIGHTS

Pam Ename, Toerisme Vlaanderen

Alle rechten voorbehouden. Behoudens de uitdrukkelijk bij wet bepaalde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, op welk wijze ook, zonder de voorafgaande en schriftelijke toestemming van de uitgever.

Dit document brengt de behoeften in kaart van bezoekers met een visuele of auditieve beperking en geeft advies om je toeristische trekpleister - infrastructuur, dienstverlening én belevenis - toegankelijker te maken.

Het document is samengesteld door Toerisme Vlaanderen in samenwerking met doelgroeporganisaties en ervaringsdeskundigen, en vult 'Toeristische infrastructuur, toegankelijk voor iedereen' aan, de gids die alle criteria bevat voor het toegankelijk maken van toeristische infrastructuur.

Wil je in aanmerking komen voor de impulsprogramma's toeristische hefboomprojecten? Dan zijn de maatregelen in het groen verplicht.

Handig om te weten:

GELEIDELIJNEN: hulpmiddel voor personen met een visuele handicap om de looprichting te kennen. De lijnen wijzen de weg, zowel op de openbare weg als in en rond je gebouw.

- **Natuurlijke geleidelijnen of gidslijnen:** muren, leuning, hagen en ondergronden om zich te oriënteren. Die natuurlijke lijnen krijgen de voorkeur.
- **Kunstmatige geleidelijnen of ribbellijnen:** markeringen op de vloer die de looprichting aanduiden. Ze worden ook podotactiele markeringen genoemd.
- **Rubberen tegels, verende tegels of oriëntatievierkanten:** dat zijn informatietegels. Op dat punt kun je iets doen: op de bus stappen, op een knop drukken, een gebouw binnengaan, ...
- **Noppenstroken of waarschuwingsstroken:** een noppenstrook wijst op een gevaarlijk punt, zoals een oversteekplaats, trap of deur.

RINGLEIDING: een draadloos systeem dat het geluid van speakers, microfoons en televisies versterkt in (elektronische) hoorapparaten. De drager moet zijn apparaat op de T-stand zetten om het signaal te ontvangen. Zo filtert hij vervelend omgevingslawaai weg. Een ringleiding kan vast of mobiel zijn.

GELUIDSBAKENS: speakers met een menselijke of computerstem boven deuren en doorgangen voor de slechthorende om zich te oriënteren. De bezoeker activeert geluidsbakens met een afstandsbediening. Je vindt ze onder andere terug in luchthavens, stations en hotels.

In drie delen ontdek je hoe je jouw museum of attractie nog toegankelijker maakt voor bezoekers met een visuele of auditieve beperking, in infrastructuur, dienstverlening en aanbod.

- 1 Verlaag de drempel: informeer over toegankelijkheidsvoorzieningen.
- 2 Wijs bezoekers met een visuele beperking de weg.
- 3 Schenk aandacht aan visuele informatie voor bezoekers met een auditieve beperking.

1 Verlaag de drempel: informeer over toegankelijkheidsvoorzieningen

ZORG VOOR EEN TOEGANKELIJKE WEBSITE

Is je website al toegankelijk voor iedereen?

- Check het op www.anysurfer.be.
- Als je je website vernieuwt, werk dan met een webbouwer die door Anysurfer erkend is. Hou van bij de start rekening met de toegankelijkheid. Dat bespaart je extra werk en kosten.
- **De toegankelijkheid is binnenkort verplicht voor alle overheidswebsites.**
- Geen plicht, wel een plus: vraag het AnySurfer-label voor je website aan.

BIED ONLINETICKETS AAN

Veel bezoekers met een visuele of auditieve beperking kopen hun ticket liever vooraf online. Integreer daarom een ticketingsysteem op je website. Hou daarbij rekening met de eventuele gratis toegang van begeleiders.

MAAK JE AANBOD BEKEND BIJ DOELGROEPORGANISATIES

Voer gericht campagne bij organisaties die slechtzienden en slechthorenden ondersteunen en verenigen, en publiceer op gespecialiseerde fora en blogs. Maak je toegankelijke cultuuraanbod daarnaast bekend via de gewone kanalen. Want heel wat bezoekers met een beperking zoeken ook via die weg informatie.

INFORMEER ONLINE OVER VOORZIENINGEN

- **Overzicht van speciale voorzieningen:** som alle voorzieningen op voor een toegankelijker gebouw en aanbod. Zo voelt de bezoeker zich meteen welkom.

Vermeld of ze werken kunnen betasten en onder welke voorwaarden. Bijvoorbeeld met een handschoen, met begeleiding, tijdens geleide bezoeken of op bepaalde dagen. En publiceer informatie in gebarentaal voor slechthorenden.

Wees eerlijk over dingen die beter kunnen. Hoe meer de bezoeker weet, hoe beter hij zich voorbereidt en hoe minder ruimte je laat voor teleurstellingen.

- **Alle info op één plaats:** bundel alle informatie over toegankelijkheid op één plaats en verwijs ernaar op je startpagina. Zet op die pagina een contactformulier of je contactgegevens, met minstens je telefoonnummer en e-mailadres. En bied aan om de surfer te helpen bij de voorbereiding van zijn bezoek.
- **Bereikbaarheid:** informeer of je bereikbaar bent met het openbaar vervoer. Vermeld de dichtstbijzijnde halte en geef een heldere routebeschrijving naar de eindbestemming.
- **In groepen of individueel:** kunnen bezoekers het museum uitsluitend in groepen bezoeken? Vermeld dat dan duidelijk op je website.

2 Wijs bezoekers met een visuele beperking de weg

VLOT NAAR BINNEN

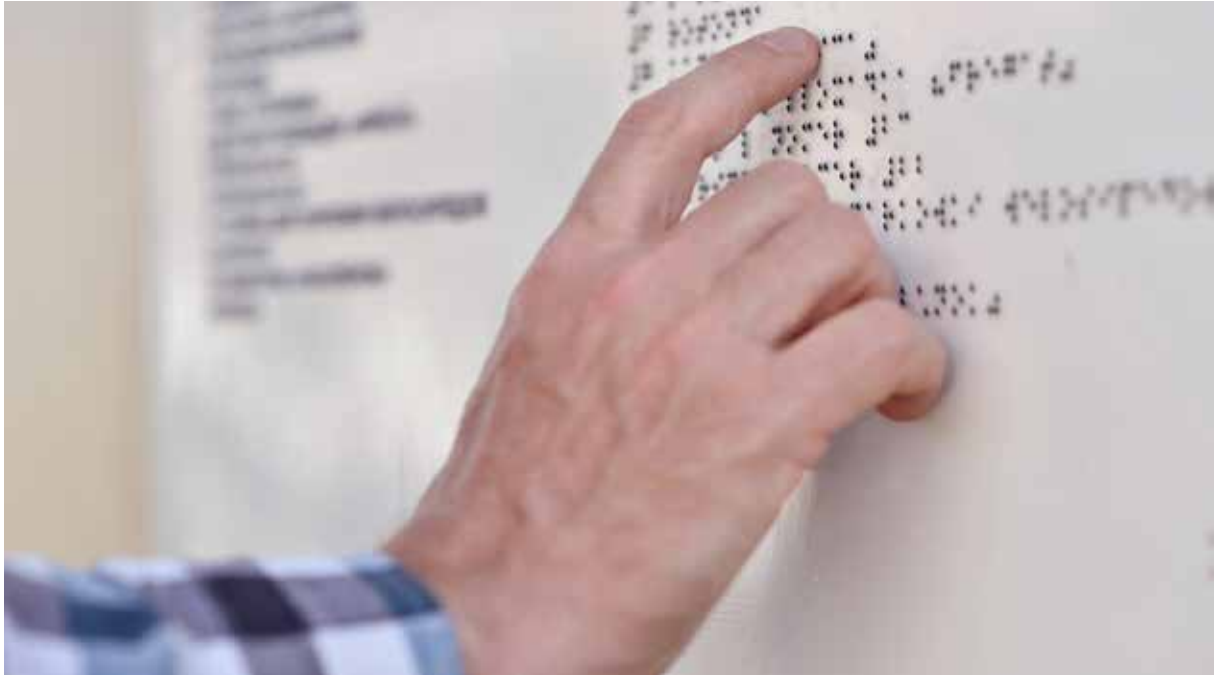
Begeleid je bezoeker met **natuurlijke of kunstmatige geleidelijnen** van de weg via de inkomdeur naar de ontvangstbalie of oproepknop. Maak bezoekers ook in je gebouw wegwijst met geleidelijnen of geluidsbakens.

Zorg voor een **logische, rechte en goed verlichte toegangsweg**, zonder obstakels en niveauverschillen. Zijn er toch hindernissen, kondig die dan duidelijk aan.

Kies voor **gemakkelijke en duidelijke toegangsdeuren** of voorzie een alternatief. Draaideuren zijn geen goede keuze. Want ze draaien vaak te snel, er is weinig plaats en de stop- of vertragingsknop is moeilijk om te vinden.

Maak een **duidelijk verschil tussen glazen deuren en vaste wanden**.

- Een glazen deur heeft een markering op ooghoogte, op heuphoogte én onderaan. Pak het origineel aan en verwerk je logo in de markering. Opgelet: gezandstraalde merktekens zijn onvoldoende zichtbaar.

- Een deurmat is voor slechtzienden en blinden een extra oriëntatiepunt.
- **Laat de deurklink opvallen**, door een contrasterende kleur of een strook achter de deurkruk. Zet de deurklink op een logische hoogte – zo vindt iedereen hem gemakkelijk terug.

2.1 Warm welkom: duidelijke balie, wifi en getraind personeel

Plaats je **ontvangstbalie in het verlengde van de inkomdeur**. Zo vindt de bezoeker gemakkelijker de weg én ziet het personeel direct wie hulp nodig heeft.

- Begeleid je bezoeker anders met een geleidelijn en een rubberen tegel naar de balie.
- Kies voor een desk tot aan de grond, die voelbaar is met de witte stok.
- Verlicht de balie voldoende – het liefste met natuurlijk licht.
- Vermijd ramen achter de balie, want het tegenlicht maakt het lastig om gebaren en lipbewegingen te lezen.

Omdat slechtzienden en blinden al veel visuele informatie missen, maken ze graag gebruik van hun smartphone. **Voorzie een snelle en stabiele wifi**, hang de code centraal op en zorg ervoor dat ook het onthaalpersoneel de code kent.

Zorg voor getraind personeel: laat ze een **opleiding volgen over klantvriendelijk onthaal van personen met een beperking**. Neem voor meer informatie contact op met het team Inclusief Toerisme van Toerisme Vlaanderen via 02 504 03 40 of toegankelijk@toerismevlaanderen.be.

Assistentiehonden toelaten is wettelijk verplicht. Met een sticker op de deur en een vermelding op je website zet je jouw engagement extra kracht bij.

2.2 Oriënteer met een grondplan, geleidelijnen, pictogrammen

en verlichting

Heeft je site meerdere gebouwen of zit die complex in elkaar? Dan is een **tastbare maquette** heel verhelderend. Een alternatief is **een grondplan in reliëf** met informatie in reliëfletters of braille. Dan is het bruikbaar voor iedereen.

GOEDE VOORBEELDEN

Je vindt tastbare maquettes op de Grote Markt in Brugge, aan de Menenpoort in Ieper en aan de IJzertoren in Diksmuide. Het Lijssenthoek Military Cemetery in Poperinge maakte een grondplan in reliëf.

Duid de **hoofdroute** duidelijk aan in het gebouw, **zodat je hem kunt zien, voelen én horen**. Gebruik kleuren en vormen. Werk met andere materialen – hout klinkt anders dan beton –, zodat je met schoenen of witte stok de hoofdroute hoort en voelt. En voorzie kunstmatige geleidelijnen als er muren of wanden ontbreken om zich te oriënteren.

Gebruik **duidelijke pictogrammen**. Blauw wijst op informatie, groen op veiligheid, geel op risico en rood op gevaar.

- Zorg dat het symbool goed contrasteert met de achtergrond en niet reflecteert.
- Staat een pictogram op reikhoogte, dan zet je de informatie in reliëf.

Voldoende en gelijkmatige verlichting helpt bezoekers om zich beter te oriënteren.

- Daglicht heeft de voorkeur. Anders gebruik je lampen van minstens 100 lux. Voor de balie, toiletten en trappen is 150 lux noodzakelijk.
- De verlichting moet indirect zijn en egaal verspreid worden. Dat zorgt voor vlot en veilig verkeer in het gebouw. Voorzie daarom ook zonnewering aan de ramen.
- Deze gebruik je beter niet: vloerspots, spots om werken in de kijker te zetten en verblindend licht aan doorgangen en in liftkooien.

Blinden en slechtzienden zijn afhankelijk van auditieve communicatie. Schenk daarom **aandacht aan de akoestiek**, bijvoorbeeld door vloeren, muren, plafonds en scheidingswanden te bekleden – dat werkt geluidsabsorberend.

2.3 Muren en deuren in verschillende kleuren

Een modern museum volledig in het wit is een doolhof voor slechtzienden. **Zorg voor contrast tussen deuren, muren en vloeren** of voorzie gekleurde plinten.

- Geef deuren een lichte kleur, anders lijkt het alsof ze openstaan.
- Breng een markering aan op glazen deuren, op ooghoogte, op heuphoogte en onderaan.
- En hang de opvallende deurklink op een logische hoogte.
- Een mat is een extra hulpmiddel om de deur aan te kondigen.

Planten, bagage, lampen: **ruim alle obstakels uit de weg**.

Vermijd ook niveaoverschillen. Is dat onmogelijk? Duid ze dan duidelijk aan: geef ze een kleur en markeer niveaoverschillen op de vloer. Brandblusapparaten werk je in de muur in of scherm je zichtbaar af.

2.4 Maak trappen en liften kenbaar

Maak het je bezoekers zo eenvoudig en veilig mogelijk om de trap of een hellend vlak te nemen:

- Bevestig **leuningen** – opvallend door de contrastkleur – aan beide kanten van de trap én bij hellingen van meer dan 25 cm hoogteverschil. Die leuningen lopen 40 cm door aan het begin en het einde.
- **Markeer de eerste en laatste trede en bordessen**. De markering is 5 cm en loopt over de volledige breedte van de trede.
- Boven aan de trap voorzie je een **noppenstrook** – die duidt gevaar aan – van 60 cm breed op een afstand van 60 cm van het begin van de trede.

Ook moet het **nummer van elke verdieping duidelijk zichtbaar** zijn, in grote cijfers en een opvallende kleur. Vanaf de trap en vanuit de lift.

Zorg in de **lift** ook voor een zichtbare en hoorbare aanduiding van elke verdieping. En maak de **knoppen groot genoeg** en in een opvallende kleur met cijfers in reliëf of braille.

2.5 Toilet: vindbaar, zichtbaar en comfortabel

- **Vindbaar**: wijs de weg naar de toiletten met duidelijke pijlen en grote pictogrammen.
- **Zichtbaar**: regel voldoende, egaal verspreide en indirecte verlichting. En zorg voor contrast tussen deuren, muren en vloeren, of plaats gekleurde plinten. Ook in het kleinste kamertje denk je beter aan contrast. Maak de toiletpot, toiletpapierhouder, wastafel en vuilnisbak zichtbaar – niet alles in het wit dus. Plaats zichtbare

scheidingen tussen de urinoirs en zet wastafels tegen een andere muur.

- **Comfortabel:** geef alles een logische plaats. Zet het toiletpapier en het vuilbakje links of rechts van het toilet. Zet de zeep dicht bij de kraan en voorzie een vuilbak onder de papieren handdoekjes.

2.6 Restaurant: leesbaar menu om van te watertanden

Print het menu van je restaurant in grote letters en braille. Maak het ook digitaal beschikbaar in een toegankelijk formaat – geen beveiligde pdf, want spraakprogramma's kunnen die niet lezen.

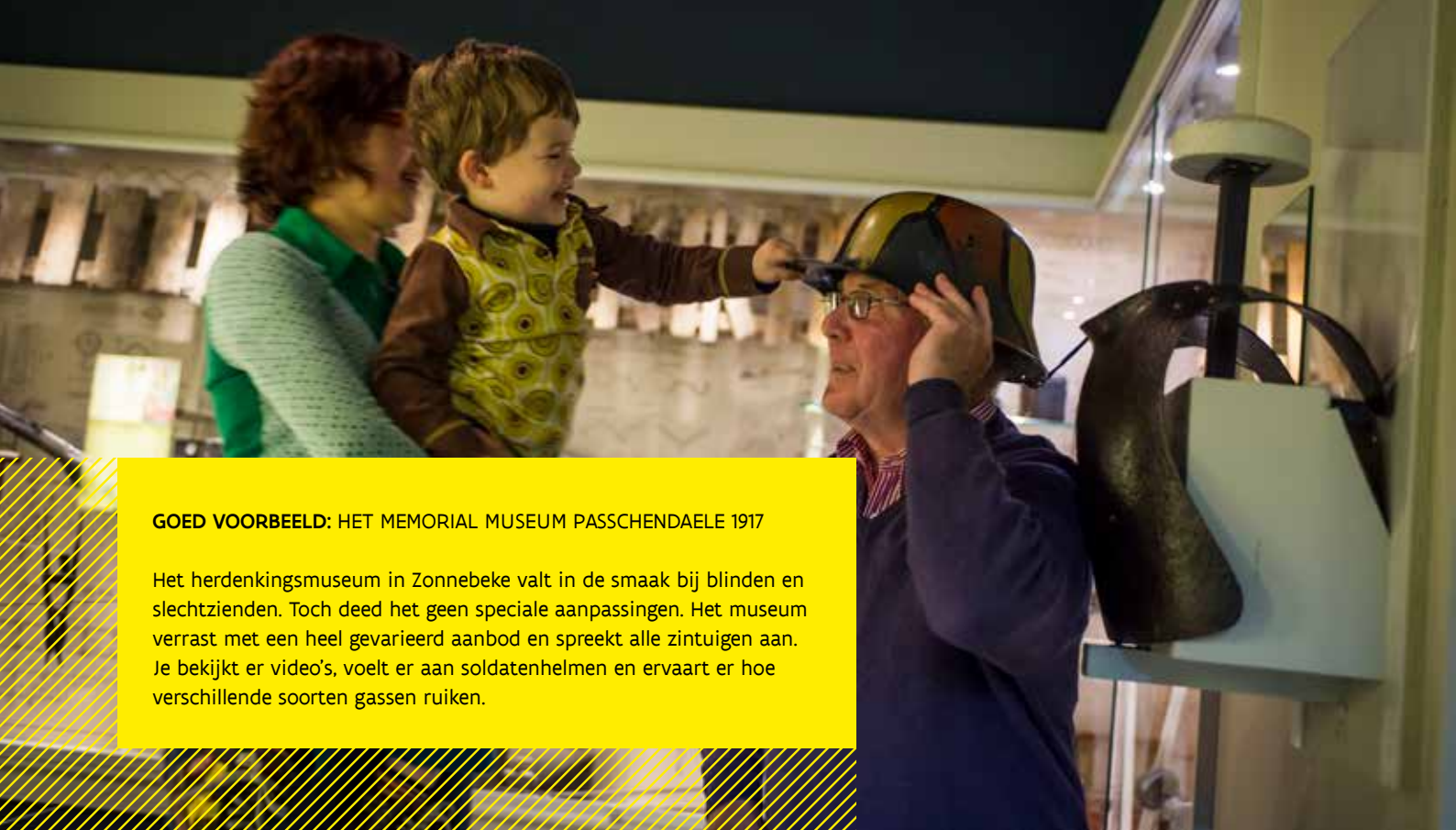
Laat het servies en servet contrasteren met het tafellaken, zodat ze beter zichtbaar zijn.

Leg bezoekers met een beperking in de watten met **bediening aan tafel**. Vertel wat er op de kaart staat én hoe het restaurant is ingedeeld. Zo weet je bezoeker dat de toiletten boven zijn, het peper-en-zoutstel naast het bloemstuk bij de deur staat en de vis links op zijn bord ligt. Vraag zelf of je de rekening mag brengen en licht die toe.

2.7 Creëer een avontuur voor alle zintuigen

Is je gebouw voor iedereen toegankelijk – deuren, trappen en toiletten? Super! Toch is dat niet alles. Want een bezoeker komt natuurlijk voor je attractie of collectie zelf. Hij wil zich amuseren, nieuwe dingen ontdekken en genieten.

Moet je dan alle attracties, museumstukken of activiteiten toegankelijk maken? Nee, bied een interactieve ervaring die afwisselend de verschillende zintuigen prikkelt. En zorg dat iedere bezoeker zelfstandig alle informatie meekrijgt. Zo creëer je een aanbod voor jong en oud, met en zonder beperking.

GOED VOORBEELD: HET MEMORIAL MUSEUM PASSCHENDAELE 1917

Het herdenkingsmuseum in Zonnebeke valt in de smaak bij blinden en slechtzienden. Toch deed het geen speciale aanpassingen. Het museum verrast met een heel gevarieerd aanbod en spreekt alle zintuigen aan. Je bekijkt er video's, voelt er aan soldatenhelmen en ervaart er hoe verschillende soorten gassen ruiken.

2.8 Zeven tips voor een gevarieerd aanbod:

1. BIED INFORMATIE OP VERSCHILLENDE MANIEREN AAN

Maak de teksten bij de werken ook beschikbaar op je website en/of stel ze ter beschikking aan de balie. Zorg voor teksten in groteletterdruk en/of braille.

2. VERSPREID HET TOEGANKELIJKE AANBOD OVER HET PARCOURS

Alles wat toegankelijk is centraliseren in één ruimte is geen goed idee. Zorg dat er op het hele parcours wat te beleven valt voor slechtzienden en blinden.

3. LAAT VOORWERPEN EN KUNSTWERKEN BETASTEN

Bepaal welke objecten bezoekers kunnen betasten en zeg onder welke voorwaarden. Bijvoorbeeld met een handschoen, met begeleiding, tijdens geleide bezoeken of op bepaalde dagen. Voorwerpen achter glas maak je toegankelijk met onopvallende openingen. Zorg voor een informatiefiche in groteletterdruk en/of braille.

GOED VOORBEELD:

CITÉ DES SCIENCES ET DE L'INDUSTRIE

In het **Cité des Sciences et de l'Industrie** in Parijs zijn tentoongestelde stukken tastbaar voor slechtzienden en blinden langs discrete openingen aan de zijkant van de vitrines – onopvallend voor andere bezoekers.

4. ORGANISEER GELEIDE BEZOEKEN VOOR BLINDEN EN SLECHTZIENDEN

Bied rondleidingen aan voor bezoekers met een visuele handicap, bijvoorbeeld elk weekend of tweewekelijks. Niet alleen voor groepen, óók voor individuen die de rondleiding zonder reservatie willen volgen. Denk aan buitenlandse toeristen die maar even op bezoek zijn.

Toerisme Vlaanderen organiseert speciale opleidingen voor die gidsen. Bel de dienst Inclusief Toerisme op 02 504 03 40 of mail naar toegankelijk@toerismevlaanderen.be.

Je kunt ook je zaalwachters trainen om meer informatie te geven.

TIP

Hoe test je contrast?

We blijven hameren op contrasten en opvallende kleuren. Maar hoe weet je of iets goed zichtbaar is? Test het uit op drie manieren:

- 1 Kijk ernaar door een troebel plastic mapje.
- 2 Maak een foto en zet het beeld in grijswaarden.
- 3 Simuleer veelvoorkomende oogandoeningen met een speciaal programma zoals de Colour Contrast Analyser.

5. MAAK AUDIOGIDSSEN

Audiogidsen voor bezoekers met een visuele beperking vertellen niet alleen wat er te beleven valt. Ook geven ze een verbale beschrijving van het gebouw, de ruimten en de route. Een audiogids heeft voelbare toetsen en geeft heel duidelijke instructies om informatie te beluisteren. Werkt jouw museum met QR-codes voor de audiogids? Zet die codes dan op duidelijke plaatsen en voorzie ze van voelbare informatie.

Bied je een audiotour aan via een app, maak de app dan gemakkelijk om in te navigeren.

6. SPREEK ALLE ZINTUIGEN AAN

Voelmaquettes, replica's in 3D en reliëftekeningen. En geuren, muziek en voelbare stoffen. De mogelijkheden zijn eindeloos om jouw museum extra leven in te blazen. Voeg audiodescriptie toe aan video's, eventueel met een hoofdtelefoon, en zorg voor een goede akoestiek in de ruimte.

GOED VOORBEELD: MUSEUM AAN DE STROOM

In het MAS in Antwerpen bekijk je een getuigenis van mevrouw Janssen-Arts. Het geluid komt uit een luidsprekerzuil en is alleen hoorbaar als je recht voor het videoscherm staat. Zo worden de andere bezoekers in de ruimte niet gestoord. Op een andere plek in het museum komt het geluid uit het plafond. Je hoort het verhaal klaar en duidelijk als je op de poef zit. Sta je recht, dan hoor je bijna niets meer.

7. MAAK JE MUSEUM OF ATTRACTIE OOK GESCHIKT OM ZELFSTANDIG TE BEZOEKEN

Niet iedereen houdt van groepsbezoeken. Zorg er daarom voor dat een blinde of slechtziende jouw aanbod ook op zijn eentje kan ontdekken.

Is jouw museum of attractie voldoende gevarieerd? Neem de proef op de som. Schakel een testpubliek in om advies te geven. Bezoek je museum geblinddoekt. En breng met de [tool van Toerisme Vlaanderen](#) de knelpunten in kaart.

3 Schenk aandacht aan visuele informatie voor bezoekers met een auditieve beperking

3.1 Warm welkom: visuele informatie, ringleiding en wifi

Leg aan de balie een overzichtelijke brochure met openingsuren, tarieven, een e-mailadres en gsm-nummer. Bied een onlineticketverkoop aan en/of plaats een gebruiksvriendelijke ticketautomaat aan de balie.

Zorg voor voldoende licht en plaats geen ramen achter de balie, want het tegenlicht maakt het liplezen lastig.

Voorzie een ringleidingsysteem. Een ringleiding is een draadloos systeem dat het geluid van speakers, microfoons en televisies versterkt in hoorapparaten. De drager moet zijn apparaat op de T-stand zetten om het signaal te ontvangen. Zo filtert hij vervelend omgevingslawaai weg. Een ringleiding kan vast of mobiel zijn.

Slechthorenden maken graag gebruik van hun smartphone. Voorzie een snelle wifi en hang het wachtwoord duidelijk op. Maak het internet stabiel genoeg, zodat je bezoeker ook een afstandstolk kan inschakelen – ideaal voor korte gesprekken.

TIP: laat je personeel een opleiding volgen rond klantvriendelijk onthaal van personen met een beperking. Meer weten? Neem contact op met het team Inclusief Toerisme van Toerisme Vlaanderen via 02 504 03 40 of toegankelijk@toerismevlaanderen.be.

3.2 Universele signalisatie en zichtbare alarmsignalen

Voorzie **voldoende informatieborden** en wegwijzers, en gebruik **universele pictogrammen**. Die zijn ook leesbaar voor anderstaligen, kinderen en personen met een mentale beperking. Respecteer de kleurencode: blauw voor informatie, groen voor veiligheid, geel voor risico en rood voor gevaar.

Van alarminstallaties weten we dat ze veel lawaai maken. Maar daar heeft een dove of slechthorende weinig aan. Zorg voor een **alarm met visuele signalen** zoals flits- of zwaailichten in alle zalen, gangen en toiletten.

3.3 Lift met visuele signalen

Voorzie in de lift zowel auditieve als visuele signalen. Vermeld een gsm-nummer van een contactpersoon, zodat de dove of slechthorende een sms kan sturen bij noodsituaties.

3.4 Sst ... stille ruimten

Richt een rustige en stille hoek in op verzamelplaatsen zoals het restaurant en de lobby, en voorzie een goede akoestiek in de zalen. Dat maakt de communicatie eenvoudiger.

3.5 Restaurant: toon foto's van de gerechten

Extra informatie vragen over de menukaart is voor doven en slechthorenden niet evident. Toon foto's van de gerechten op de menukaart.

3.6 Creëer een avontuur voor alle zintuigen

Je gebouw is nu aangepast aan doven en slechthorenden – met geschreven informatie, een ringleiding en heldere informatieborden. Toch begint de beleving pas als een bezoeker met een auditieve beperking ook geniet van je museum of attractie zélf. Daarvoor komt hij tenslotte op bezoek.

Moet je dan álle attracties, museumstukken en activiteiten toegankelijk maken? Nee, bied een interactieve ervaring die afwisselend de verschillende zintuigen prikkelt. En zorg dat iedere bezoeker zelfstandig alle informatie meekrijgt. Zo creëer je een aanbod voor jong en oud, met en zonder beperking.

3.7 Extra's die slechthorenden doen glimlachen:

1. GESCHREVEN GIDS

Leg geschreven informatie ter beschikking als alternatief voor de audiogids, to the point en in klare taal.

2. VEEL VISUELE ELEMENTEN

Gebruik veel foto's, video's en affiches. En plaats infokiosken waar bezoekers in hun tempo informatie vinden, zowel over het gebouw als over het culturele aanbod.

3. ONDERTITELING

Ondertitel video's in verschillende talen. Nóg beter is om gebarentaal te voorzien, eventueel via een app die speciaal ontwikkeld is voor slechthorenden. Leen tablets uit aan bezoekers zonder smartphone.

4. TOLK EN GELEIDE BEZOEKEN

Bied een gebaren- of schrijftolk op aanvraag.

Of organiseer geleide bezoeken met een tolk of gids met een duidelijk mondbeeld en heldere spraak. Niet alleen voor groepen, óók voor individuen die de rondleiding zonder reservatie willen volgen. Denk aan buitenlandse toeristen die maar even op bezoek zijn.

TIP

Uitsmijter

Tips voor een vlot onthaal

Nog vier tips als afsluiter:

- 1 Spreek altijd de persoon zelf aan, nooit alleen de begeleider.
- 2 Vraag of de bezoeker hulp nodig heeft en kom alleen in actie als hij dat bevestigt.
- 3 Besef dat je bezoekers met een visuele of auditieve beperking misschien niet direct herkent.
- 4 Vermeld interessante info en specifieke voorzieningen, zoals de locatie van de toiletten, aanwezigheid van ringleiding, brochures in braille of groteletterdruk, ...

Benieuwd hoe jij je onthaal nog klantvriendelijker kunt maken? Volg de opleiding 'Klantvriendelijk onthaal van personen met een beperking' van Toerisme Vlaanderen en het agentschap Toegankelijk Vlaanderen. Bel 02 504 03 40 of mail naar toegankelijk@toerismevlaanderen.be voor meer informatie.

